

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobkyně: **O. A.**, zastoupené JUDr. Koljou Kubíčkem, advokátem se sídlem Urbánkova 3360, 143 00 Praha 4, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra** se sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 5. 12. 2003, č. j. OAM-1833/AŘ-2002, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 7. 9. 2004, č. j. 47 Az 65/2004-32,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 5. 10. 2001 neudělil žalovaný žalobkyni azyl podle § 12 odst. 1, 2, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu; zároveň vyslovil, že se na žalobkyni nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 tohoto zákona.

Rozklad, jímž žalobkyně napadla toto rozhodnutí, ministr vnitra zamítl svým rozhodnutím ze dne 5. 12. 2003 a rozhodnutí vydané v I. stupni potvrdil.

Žalobu, již žalobkyně brojila proti rozhodnutí ministra vnitra, Krajský soud v Praze zamítl rozsudkem ze dne 7. 9. 2004. Poté, co zrekapituloval skutkové okolnosti případu a dosavadní průběh správního řízení, se zabýval spornou právní otázkou, tj. zda jsou u žalobkyně dány důvody pro udělení azylu; zhodnotil však věc stejně jako žalovaný. Jak vyplynulo z dokazování ve správním řízení, žalobkyně nebyla ani pronásledována za uplatňování politických práv a svobod [§ 12 písm. a) zákona o azylu], ani u ní není dán důvod k udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalobkyně sama se toliko obávala osob, kterým dluží peníze, a chtěla legalizovat svůj pobyt v České republice; jednání spoluobčanů vůči manželu žalobkyně, které bylo motivováno jeho národností, žalobkyni důvod pro udělení azylu nezakládá.

Proti zamítavému rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (stěžovatelka) včas kasační stížnost, která svým obsahem naplňuje kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) – tj. nesprávné právní posouzení věci, § 103 odst. 1 písm. b), tj. vady správního řízení, a § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tj. nepřezkoumatelnost rozhodnutí soudu. Stěžovatelka obsáhle a emotivně popsala situaci ve své vlasti jak v rovině obecné, tak ze svého osobního pohledu. Zdůraznila, že její manžel byl pronásledován kvůli své ázerbajdžánské národnosti, popřípadě i kvůli rase a náboženství (je totiž z Kavkazu a muslimského vyznání); v důsledku různých výhrůžek, šikanování i násilných útoků pak byla stěžovatelka i s manželem v podstatě vypuzena ze země. Správní orgán se spokojil s obecnými informacemi o ukrajinské společnosti a dostatečně se nezabýval postavením národnostních skupin, které jsou na Ukrajině považovány za nepřátelské. Tak došlo i k nesprávnému právnímu posouzení věci, protože stěžovatelka má – navzdory závěrům žalovaného i soudu – odůvodněný strach z pronásledování pro svou příslušnost k „určité náboženské a národnostní a sociální“ skupině podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Rozhodnutí soudu je navíc nepřezkoumatelné: soud totiž uvedl, že existence azylově relevantních důvodů neplyne ani ze stěžovatelčiných výpovědí, ani z důkazů shromážděných správním orgánem, a že pronásledování manžela pro jeho odlišnou národnost nezakládá stěžovateli důvod pro udělení azylu. Odkázal však pouze na odůvodnění rozhodnutí správního orgánu, aniž sám své rozhodnutí zdůvodnil. Stěžovatelka proto navrhla, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Kasační stížnost není důvodná.

Soud k námitce nedostatečně zjištěného skutkového stavu neshledal ve správním řízení žádné pochybení. Správní orgán měl k dispozici četné dokumenty, s nimiž se stěžovatelka seznámila při pohovoru podle § 23 zákona o azylu; při samotném rozhodování o stěžovatelčině žádosti, resp. při odůvodňování svého rozhodnutí, je nicméně nevyužil. Vycházel toliko ze stěžovatelčiných výpovědí a soud jeho postup schvaluje: již z informací poskytnutých samotnou stěžovatelkou bylo totiž zřejmé, že stěžovatelka nesplňuje žádný z důvodů pro udělení azylu – tj. že není ani pronásledována z politických příčin, ani že se nevyznačuje žádnou ze sociálních charakteristik podle § 12 písm. b) zákona o azylu, pro niž by se mohla důvodně obávat pronásledování. Sama stěžovatelka ostatně ve svém rozkladu zdůraznila, že žádný z těchto důvodů – na rozdíl od jejího manžela – u ní není dán: ona sama by jen chtěla žít a pracovat v České republice a nebýt vystavena obavám o život svých blízkých. Nebyl zde tedy důvod pro to, aby se žalovaný podrobně zabýval existencí a postavením menšinových etnických skupin na Ukrajině či aby v tomto směru vedl další dokazování.

Námitku nesprávného právního posouzení věci posuzoval soud ve dvou krocích. Jednak se zabýval tím, zda stěžovatelka vůbec může odvozovat své vlastní předpoklady pro udělení azylu od tvrzeného pronásledování jiné osoby, byť je tato osoba jejím manželem. Zákon o azylu s takovým rozšiřováním azylových důvodů i na rodinné příslušníky počítá (ovšem jen v případě hodném zvláštního zřetele) ve svém § 13 u těch žadatelů o azyl, jejichž manželovi, dítěti mladšímu 18 let nebo (u svobodných žadatelů mladších 18 let) rodiči byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14 zákona o azylu. Jak je však soudu známo z úřední činnosti, stěžovatelčinu manželovi azyl udělen nebyl a jeho žaloba směřující proti rozhodnutí o neudělení azylu byla zamítnuta. Stěžovatelka by tedy nemohla být úspěšná ani podle § 13 zákona o azylu; námitka dovolávající se ustanovení § 12 tak ale už vůbec neobstojí. Toto ustanovení totiž nemůže (na rozdíl od § 13) nikdy působit zprostředkovaně, nýbrž se vždy vztahuje k osobní situaci jednotlivého žadatele. Je zřejmé, že rasa, náboženství a národnost, které charakterizují samotnou stěžovatelku, nikdy nebyly zdrojem obtíží či pocitů nespravedlnosti a diskriminace, jež by stěžovatelka mohla vnímat jako pronásledování. Stěžovatelka se tedy pro sebe nemůže s úspěchem domáhat užití ustanovení § 12 zákona o azylu, jehož podmínky zjevně nesplňuje.

Již jen tyto argumenty činí stěžovatelčinu námitku nedůvodnou; pro úplnost je však vhodné krátce vyložit i další aspekt věci – tedy proč ani Nejvyšší správní soud (ve shodě se žalovaným a s krajským soudem) nepovažuje jednání soukromých osob popsané stěžovatelkou za pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Již Vrchní soud v Praze ve svém rozhodnutí sp. zn. 7A 754/2000 vyslovil, že osoby určitého národnostního původu se mohou stát terčem ústrků, slovních útoků a podobně, které pramení ze špatných lidských vlastností a postojů, jakými mohou být pocit vlastní nadřazenosti či xenofobie; to však samo o sobě ještě není pronásledováním ve smyslu § 12 zákona o azylu, pokud státní moc takové jevy nevyvolává a tajně nepodporuje, případně pokud je vědomě netrpí či je záměrně nedostatečně potlačuje. O takovém jednání státu přitom příběh stěžovatelky, resp. jejího manžela, nesvědčí. Soud tak opětovně uzavírá, že žalovaný nepochybil, když obecněji nezkoumal postavení osob ázerbajdžánské národnosti na Ukrajině, neboť stěžovatelčiny poukazy k nevládnému zacházení s jejím manželem se povětšinou týkaly sousedů a spoluobčanů.

Ani poslední námitce, v níž stěžovatelka dokládá nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku, soud nepřisvědčil. Stěžovatelka uvádí obě varianty nepřezkoumatelnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy nesrozumitelnost i nedostatek důvodů. Rozhodnutí krajského soudu ale nesrozumitelností netrpí: jeho výrok je v souladu s odůvodněním a odůvodnění samo neobsahuje žádné nejasnosti, které by znemožňovaly pochopení tam obsažené argumentace. Co se pak namítaného nedostatku důvodů týče, je třeba přisvědčit stěžovateli v tom, že vlastní důvody rozhodnutí soudu jsou formulovány krajně stroze; krajskému soudu lze vytknout též to, že rekapitulační část rozhodnutí je zřetelně obsáhlejší než argumentační část, aniž by to v této věci bylo nezbytné. Přes veškerou stručnost a dílčí nedostatky odůvodnění však rozhodnutí obstojí. Pouhý odkaz na rozhodnutí správního orgánu jako odůvodnění nepostačuje; krajský soud ovšem – byť velmi stručně – provedl vlastní argumentační postup, když srovnal podmínky pro udělení azylu, jak je stanovuje zákon, se skutečnostmi, které byly zjištěny během správního řízení ve stěžovatelčině věci. Svě úvahy vedoucí k zamítnutí žaloby pak popsal v závěrečné části rozhodnutí.

Stěžovatelka se svou kasační stížností tedy neuspěla. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné jiné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.),

zamítl Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatelka (žalobkyně) nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. září 2005

JUDr. Marie Žiškova
předsedkyně senátu